

Пам'ять через мистецтво чи мистецтво пам'яті

Ірина Фрідман

Зіставляючи відображення теми Бабиного Яру художниками трьох різних поколінь, учасники навчаються критично осмислювати джерела, порівнювати враження, яке справила подія на різних людей, та виокремлювати ключові образи, спільні для різних часів.

Мета:

проаналізувати, яким чином впливають історичні події на мистецтво та чи може художник через мистецтво передати історичні події; виявити чинники, під впливом яких перебуває митець, створюючи продукт на історичну тематику в різні епохи; сприяти розвитку творчості та критичного мислення учнів.

Очікувані результати:

після цього заняття учні зможуть: • знаходити у предметах мистецтва відлуння історичних подій; • навчатися розрізняти чинники, що впливають на творчість митця при зображенні історичних подій у різні періоди часу.

Тривалість: 45 хвилин.

Формат: урок.

Необхідні матеріали:

роздруковані репродукції картин художників Юрія Павловича, Георгія Малакова та Альони Довжик, представлені на віртуальній виставці (з розділу "Бабин Яр очима художників"), без зазначення назви, дати написання та автора; інтерактивна дошка і доступ до інтернету.

План заходу

Крок 1. Вступне обговорення

Обговоріть з учнями яку роль відіграє мистецтво у нашому житті? Чи можна використовувати твори мистецтва як історичні джерела? Чому?

Зверніть увагу: Не завжди змальоване відповідає історичній реальності, але робота автора, в будь-якому випадку, є відображенням історичної епохи, в якій її було створено, тобто тієї політики, яка формувалась в країні навколо певного питання.

Крок 2. Робота в групах

Об'єднайте учнів у групи по шість-вісім осіб. Спосіб вчитель обирає залежно від аудиторії

(можна довільно за бажанням, а можна ще до уроку роздати учням різнокольорові стікери і попросити учнів з однаковими стікерами об'єднатися у групу).

Кожна група отримує набір репродукцій одного художника, без зазначення, якого саме і в який період часу він творив. Завдання для усіх груп однакове (див. також додаток 1).

Завдання для груп: 1) Уважно розгляньте малюнки, що лежать перед вами, і зробіть припущення:

- Де, коли і за яких обставин були написані ці художні твори?
- Як ви вважаєте, ці картини належать одному авторові чи декільком? Чому ви так думаєте?
- Чи був автор (автори) свідками подій, які він відображує на картині? Відповідь обґрунтуйте.
- Якій місцевості присвячені ці картини? Чому ви так вирішили?

2) Складіть на основі малюнків (можна застосовувати не всі з них) хронологічно-последовну розповідь-оповідання. Або ж складіть візуальний ряд і поясніть логіку його створення.

Крок 3. Презентація групової роботи

Представники груп презентують результати роботи групи у класі, відповідаючи на запитання з додатка 1, та за допомогою картин викладають своє оповідання.

Порівняйте оповідання, створені учнями за допомогою картин. Запитайте, що в них спільного і чому. Що відмінного і чому?

Зверніть увагу: Картини, присвячені одній історичній тематиці, можуть бути написані в різні періоди часу і не обов'язково під час подій, які вони висвітлюють. При цьому на авторів впливає власне сприйняття, пам'ять про події, сформована колективним сприйняттям або політичними обставинами.

Крок 4. Введення інформації про художників

Надайте учням інформацію про авторів картин, їхні назви, коли їх було створено (якщо є інтерактивна дошка, можна показати розділ віртуальної виставки "Бабин Яр очима художників").

У групах попросіть учнів порівняти отриману інформацію з їхніми припущеннями. Запитайте наступне.

Запитання до учнів:

- Що впливало на творчість художника?
- Чи вдалося автору, на вашу думку, передати історичну атмосферу подій? Аргументуйте свою відповідь за допомогою матеріалів виставки.

Крок 5. Загальне обговорення та підбиття підсумків

Обговоріть з учнями наступні питання. Потім, на основі цього обговорення, підведіть підсумки уроку.

Запитання для обговорення:

- Чи змінюється з часом погляд митців на історичні події?
- Які чинники, на вашу думку, впливають на це?
- Яка роль колективної пам'яті та політичної ситуації у сприйнятті митцями тієї чи тієї історичної події?
- Чи можуть твори мистецтва слугувати історичними джерелами епохи, в якій їх написано? Чому?
- Чи можуть митці впливати на пам'ять про історичні події? Якщо – так, то яким чином?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ГРУП

Посилання на файл:

[Dodatok_1_Zavdannya.pdf](#)

* Текст файлу знаходиться після додатків.

(Джерело:)

Додаток 1

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ГРУП

1. Уважно розгляньте малюнки, що лежать перед вами, і зробіть припущення:
 - а) Де, коли і за яких обставин були написані ці художні твори?
 - б) Як ви вважаєте, ці картини належать одному авторові чи декільком? Чому ви так думаєте?
 - в) Чи був автор (автори) свідками подій, які він відображує на картині? Відповідь обґрунтуйте.
 - г) Якій місцевості присвячені ці картини? Чому ви так вирішили?

2. Складіть на основі малюнків (можна застосовувати не всі з них) хронологічно-послідовну розповідь-оповідання. Або ж складіть візуальний ряд і поясніть логіку його створення.